

פרשת וירא / ד"ר חיה רגב

פרשת "וירא" נקראת על שם הפסוק הראשון: "וירא אליו ה' באלוני ממרא". אליו-אל אברהם.
ענין אישי- בד"כ מתחילים ללמוד תורה מ"בראשית". ב"חדר" היו מתחילים מ"ויקרא". מסיבה אדמיניסטרטיבית כלשהי אני התחלתי מ"וירא", מתוך" תורה לילד", ספורי המקרא בעריכת ביאליק ורבניצקי ואיורי נחום גוטמן. הפיסקה הראשונה שראיתי כשהגעתי לשעור התורה הראשון שלי היתה תחת הכותרת "אל אראה במות הילד" ושם הופיעה תמונת ישמעאל הילד המוטל מתחת לשיח והגר הצופה בו מרחוק.
לימים נודע לי כי ביאליק ורבניצקי לא היו ראשונים להוציא את ספורי המקרא .
קדם להם הדוד של אבי עליו השלום, יהודה לייב ברגר מפינסק. הוא היה הראשון שיסד "חדר מתוקן" ולצורך ההוראה בו ערך את ספר" סיפורי המקרא" הראשון, המקוצר, שנקרא "מבוא המקרא". פרנסי פינסק החרדים כעסו מאד והטילו עליו חרם כהלכתו, בבית הכנסת עם נרות שחורים. איש מתושבי פינסק היהודים לא העז לדבר עם יהודה לייב ועם אשתו. הם היו גוועים ברעב אילולא השכנה מהקומה שמעל, שלא העזה לדבר אתם, אבל בכל יום היתה משלשלת להם אוכל בסל והם היו שמים בסל את מחיר המוצרים שקנתה, הכל בלי מלים. לאחר זמן מה נאלץ יהודה לייב ברגר לעזוב עם בני ביתו את פינסק ולברוח לוילנה. לעומתו זכו ביאליק ורבניצקי, וספרי "תורה לילד" שלהם אושרו ע"י מחלקת החינוך של כנסת ישראל. גם ילדי והבאים אחריהם הכירו את ראשית התורה מ"ספורי המקרא".

בפרשת "וירא" נידונים הרבה מאורעות חשובים בתולדות האומה, שיש להם השלכות גם על ימינו.

לאחר פרשת "לך לך", מסע אברהם לארץ ישראל, ההבטחה והברית, מופיעים בפרשת "וירא" שלושת המלאכים המבשרים את ראשית הגשמת ההבטחה- "ולשרה בן".
עוד נידונים בפרשה הפיכת סדום ועמורה ותפקיד אברהם בה כמליץ יושר על הצדיקים-"האף תיספה צדיק עם רשע;?"

לידת יצחק ותחילת הקונפליקט בין בני אברהם.
ראשית סכסוך על מקורות מים בארץ ישראל בין אברהם לעבדי אבימלך הפלישתי, מלך גרר, בעיה המתמשכת עד ימינו. אז יושב הסכסוך בין אברהם לאבימלך דווקא בבאר שבע, ובסופו מסופר על אברהם: "ויטע אשל בבאר שבע ויקרא בשם ה' אל עולם."
פרשת עקדת יצחק - ענין טעון ונסמך למה שקרה בערך במועד הפרשה בימינו- רצח יצחק רבין.

לפרשה זו מקדים דון יצחק אברבנאל: "הפרשה הזאת היא כל קרן ישראל וזכותם לפני אביהם שבשמים, ולכן היא שגורה בפנינו בתפילתנו כל היום ומפני זה ראוי להפליג בה העיון והחקירה יותר מבשאר הפרשיות." ספור עקדת יצחק מופיע בתפילת שחרית, בברכות התורה, וגם בתפילות היום השני של ראש השנה. אני אניח לאחרים לעסוק בפרשה זו, ובתמורה אביא שלושה ספורים:

פתיחת "וירא": "וירא אליו ה' באלוני ממרא"- אמרו חז"ל: בשעה שאמר הקב"ה לאברהם לימול הלך ונמלך בשלשה אוהביו, ענר, אשכול וממרא. אמר לו ענר: כבר אתה כבן מאה שנה ואתה הולך ומצער עצמך? אמר לו אשכול: מה אתה הולך ומסיים עצמך בין שונאיך? אמר לו ממרא: אלהיך שעמד לך בכבשן האש ובמלכים וברעבון, וזה הדבר לא תשמע לו? אמר לו הקב"ה: אתה נתת לו עצה טובה לימול, חייך, איני נגלה עליו לא בפלטין של ענר ולא בפלטין של אשכול אלא בפלטין שלך, זהו שנאמר: "וירא אליו ה' באלוני ממרא".

על אנשי סדום הרשעים ספרו חכמינו: "היתה להם מטה שהיו משכיבים בה אורחים. אדם ארוך-קיצרוהו. קצר-מתחוהו. נזדמן לשם אליעזר. אמרו לו: עלה ושכב במטה. אמר להם: מיום שמתה אמי נדרתי נדר שלא אשכב במטה." זהו מקור הביטוי "מטת סדום".
לעומת רשעים אלה תואר אברהם אבינו כמכניס אורחים לעילא ולעילא ומשכין שלום.

הספור האחרון הוא "דבר תורה" מפי הרשלה אוסטרופולר. אמו העניה של הרשלה הצליחה להשיג מעט עצמות ובשלה מהן מרק להרשלה ולאחותו שרה. בזמן הארוחה לקחה שרה עצם ואמרה: כמו שכתוב "ולשורה בין". חטף הרשלה את העצם מידי אחותו, שהחלה לבכות. גערה האם בהרשלה ואז ענה לה: באמת כתוב "ולשורה ויין" ובאמת היא בוכה...

שבת שלום!